

Digitale geletterdheid - peuters (pré-fase)

Deze aanbodsdoelen digitale geletterdheid vormen de basis voor een beredeneerd aanbod waarin kinderen onderwerpen verkennen en ermee leren omgaan. Ervaringen doen zij op in betekenisvolle situaties door (samen en met hulp) te spelen, te kijken, te lezen, te luisteren en door te doen.

Praktische ICT-vaardigheden

benutten van de mogelijkheden van digitale technologie en inzicht hebben in de werking van digitale apparaten

- kennismaken met verschillende digitale apparaten zoals een mobiele telefoon, tablet, smartwatch en laptop
- ontdekken hoe je digitale apparaten bedient
- ontdekken van de functies van hardware zoals een toetsenbord, muis, beeldscherm en geluidsdragers
- ontdekken van mogelijke functionaliteiten op een digitaal apparaat zoals een digitaal prentenboek bekijken op een tablet
- kennismaken met het gebruiken van eenvoudige communicatieprogramma's
- verkennen van de eigen ervaring met het gebruik van digitale apparaten
- aandacht hebben voor lichaamshouding bij het gebruik van digitale apparaten
- zorgvuldig omgaan met digitale apparaten

Voorbeeldactiviteiten:

- Leg in een speelhoek verschillende digitale apparaten en ga samen ontdekken met de kinderen wat deze apparaten allemaal kunnen.
- Spelenderwijs samen digitale apparaten aanwijzen en benoemen.
- Zet verschillende digitale apparaten in de groep en ontdek samen hoe de apparaten aan en uitgaan en waar eventuele andere knopjes voor zijn.
- Pak de tablet en ontdek samen wat er gebeurt als je op een tablet tikt, scrolt, swiped...
- Maak een computerhoek met alle hardware (beeldscherm, toetsenbord en muis) en ontdek samen wat er gebeurt als je op een toetsenbord typt en wat er dan op het beeldscherm gebeurt, bewegen van een muis...
- Maak gebruik van digitale prentenboeken en kijk en luister samen met de kinderen.
- Speel samen educatieve spelletjes op bijvoorbeeld een tablet.
- Laat kinderen samen met jou foto's maken tijdens en van activiteiten. Leg kinderen uit hoe je dit doet.
- Laat de kinderen met elkaar videobellen wanneer ze alleen of in groepjes op een andere plek in het gebouw zijn.
- Vraag naar de thuiservaringen van digitale apparaten van kinderen tijdens activiteiten die je doet op de groep.
- Laat kinderen liggend op de buik of zittend aan tafel gebruik maken van bijvoorbeeld een tablet. Benoem hierbij dat dit goed is voor de lichaamshouding.
- Maak spelenderwijs duidelijk dat je voorzichtig omgaat met bijvoorbeeld een tablet. En maak afspraken over hoe er gebruik wordt gemaakt van digitale apparaten.

Mediawijsheid

kritisch én bewust omgaan met digitale media* in een gemedialiseerde samenleving

- kennismaken met verschillende vormen van analoge en digitale media(-boodschappen) zoals teksten, foto's, afbeeldingen, audio- en videofragmenten
- ontdekken dat je analoge en digitale media voor verschillende doeleinden kan inzetten
- ontdekken welke mediavorm bij welk doel geschikt is om in te zetten
- verkennen van het eigen mediagebruik

Voorbeeldactiviteiten:

- Lees voor en bekijk samen prentenboeken en maak ook gebruik van digitale prentenboeken.
- Luister samen naar muziek/liedjes.
- Kijk samen naar korte filmpjes die bijvoorbeeld passen bij het thema.
- Maak gebruik van de verschillende soorten media (zoals filmpjes, voorleesboeken etc.) en laat zien waarvoor je het gebruikt. Zo kun je een filmpje informerend of voor het plezier inzetten.
- Maak samen een verhaaltje over de dag voor de ouder(s). Kies samen met de kinderen de foto's uit; vraag bijvoorbeeld welke foto zij met hun papa/mama willen delen. Benoem dat je op deze manier kan communiceren met de ouder(s).
- Vraag naar de thuiservaringen met het gebruik van digitale apparaten van de kinderen tijdens activiteiten die je doet op de groep. Wordt er media gebruikt? En zo ja, wat wordt er gebruikt, hoe en wanneer?
- Laat kinderen kennismaken met media in een veilige omgeving. Benoem bijvoorbeeld dat niet alle media geschikt is voor alle leeftijden.

*digitale media = media om informatie te maken, bekijken, wijzigen en over te dragen via digitale apparaten zoals algemeen gebruikte apps, videogames, websites, sociale media en online advertenties

Denk bij de activiteiten aan het volgende:

- Benoem bij alle handelingen en bij het uitvoeren van activiteiten steeds wat je doet;
- Zorg ervoor dat er een goede balans is in de digitale en analoge tijdsbesteding.

Digitale informatievaardigheden

systematisch, effectief en efficiënt gebruikmaken van digitale bronnen bij het verzamelen, evalueren, verwerken en delen van digitale informatie

- kennismaken met en ontdekken van het plannen van een activiteit (plannen)
- grip krijgen op het uitvoeren van een activiteit (doen)
- terugblikken op het uitvoeren van een activiteit (beoordelen)

Voorbeeldactiviteiten:

- Vraag bij het thema kriebelbeestjes wat de kinderen er al over weten. Zoek op het internet samen naar afbeeldingen passend bij het thema. Verken samen met de kinderen wat ze zien en wat er ontbreekt. Ga daarna met de kinderen naar buiten om de kriebelbeestjes te zoeken. Kunnen we dezelfde vinden als op de afbeelding? Zien we nog meer beestjes? Voor de verwerking kun je de kinderen buiten bijvoorbeeld de beestjes laten tekenen.
- Bij het thema lente ga je bloembolletjes planten. Laat met een filmpje zien hoe dat in zijn werk gaat en laat daarna ieder kind zelf in de tuin een bloembol planten. Houdt het proces bij door iedere keer een foto te maken (ICT-basisvaardigheden). Aan het eind, wanneer de bloemen zijn uitgekomen, kan je de foto's uitprinten en de afbeeldingen door de kinderen op de juiste volgorde laten plaatsen (computational thinking). Ook kan je samen met de kinderen gaan opzoeken welke bloemen het zijn geworden. Dit kan je doen in een boek of op het internet.

Computational thinking

(her)formuleren van problemen met behulp van denkvaardigheden en strategieën zodat computertechnologie kan bijdragen aan het oplossen

- ontdekken dat het dagelijks leven patronen bevat
- voortzetten en maken van patronen in concrete situaties
- ordenen van voorwerpen op eigenschappen zoals kleur en/of vorm
- ontdekken van 'als-dan' redeneringen
- uitvoeren van een eenvoudige taak in deeltaken
- herkennen van onderdelen van een voorwerp als delen van een groter geheel (bijv. een auto)
- op volgorde leggen van instructies
- ontdekken van een fout in een reeks
- herkennen van (elementaire) kenmerken van een voorwerp
- ontdekken dat situaties uit het dagelijks leven nagebootst kunnen worden

Voorbeeldactiviteiten:

- Herken samen met de kinderen patronen en stappen die je onderneemt in het opstaan of naar bed gaan.
- Zing samen liedjes en gebruik daarbij de behorende gebaren en probeer samen het patroon hierin te ontdekken.
- Vraag de kinderen om jou te laten zien wat je kan doen wanneer het regent en je toch naar buiten wil gaan.
- Verken samen met de kinderen een speelgoedauto. Welke onderdelen zitten er aan een auto? Waar herken je een auto aan? Wanneer mogelijk kan je ook een echte auto laten zien en ter plekke de onderdelen langsgaan.
- Laat kinderen een 'fout' ontdekken bij de dagritme-kaarten en laat ze zelf het (juiste) dagritme ophangen of de juiste volgorde aanbrengen.
- Maak een reeks van blokjes van klein naar groot maar wissel er een of meerdere om en laat de kinderen dan eens aanwijzen welke er fout is/zijn.
- Benoem onderdelen van een auto zoals een stuur, een rem, een achteruitkijkspiegel en laat de kinderen raden wat het is.
- Maak gebruik van themahoeken om de fantasie te prikkelen zoals het inrichten van een thuiswerksituatie of kantoor.

